ש דקיטרא במיא אהדוקי מיהדק אבל רישא 🕪

ל) [ער מוספות חולין לה.ד"ה אין לך], ב) מקוואות

פ"ו מ"ו יבמות טו., ג) [ע"א], ד) [לקמן כב:], ד) [חולין לה:], ו) [לקמן

כג.ז. ז) וכג: ד"ה והא ודף

כד. ד"ה מנין], **ח**) טהרות פ"ח מ"ט,

גר מצוה

ג ב מיי' פ"ח מהלכות מקואות הלכה א ה טוש"ע י"ד סימן רא סעיף

ב מייי שם הלכה ו טור וש"ע שם קעיף מ:

רבינו חננאל

ובהא ור' אילא שפירש זה הפירוש b) לטע' ששם שתיהם לחציצה ומחשב שוניהם לחביבה המחשב להו חדא לפיכך תני עשר מעלות. ורבא דמוקים לה סיפא משום חציצה להטביל כלים בתוך כלים דחיישינן שמא יטבול מחטין וצינורות בכלי דחיישב, מחטין וצינורות בכ. ייאין בו נקב מרווח כשפופות הנוד הבי אחת עשרה מעלות. כי כל כלי שאין בו נקב מרווח כשפופרת הנוד שיעור כשתי אצבעות שוחקות אין מטבילין בהן כלים אחרים כדתנן במקואות פרק ו' השידה והתיבה שבים אין מטבילין בהם בב אן בכב אן ביים אלא אם כן היו נקובין כשפופרת הנוד. וכשפופרת הנוד תנן בעוביה ובחללה כב׳ אצבעות חוזרות למקומן עכשיו חיישינן משום הרואה שמטבילין כלים הודאור שנוטבילין כלים בתוך כלים לקדש שבפיו נקב מרווח כב׳ אצבעות שוחקות. ואמרינן מפני שהן כלים גדולין כגון סכינין וכיוצא בהן אבל מחטין וצינורות של קדש מחסין ובינורות של קוש שהן דקין לא בעי נקב כולי האי ואתי לאטבולי בנקב פחות מב' אצבעות בנקב כוווו פב אבבנות לפיכך גזרו שלא להטביל כלים בתוך כלים לקדש כלל וזה חשבון המעלות זו אחת אחוריים ותוך ובית הצביעה לתרומה אבל לא לקדש הרי שתים הנושא את המדרס שונים הנושא את התרומה הוא נושא את התרומה אבל לא את הקדש הרי שלש בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש הרי ד׳. מתיר ומטביל ומנגב ³ ואחר הנגמרים בטהרה יאחו הנגמוים בטחורו צריכה טבילה לקדש אבל לא לתרומה הרי ו' לדברי רבא ולדברי ר' אילא דתני להו לתרווייהו משום חציצה הוויין להו תרווייהו חדא לפיכך תני להו חמש ואמר דאלו נוהגין בין בקדש בין בחוליז שנעשו על טהרת בווולין שנכשו על טווות הקדש: כיון דאית להון דררא דטומאה. פי' עיקר טומאה שהנה ודאי יש אפילו בחולין שנעשו על טהרת הקדש אבל חמש האחרונות שעדיין לא חלה טומאה עלייהו לא גזרו בהו. לפיכך אמרנו שנשארו חמש מעלות אחרות שנוהגיז מכלות אחוות שנוהגין בקדש ואין נוהגין בחולין שנעשו על טהרת הקדש ואלו הן הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרומה. הרביעי בקדש פסול. והשלישי בתרומה אוכלין נגובים אוכלין אוכלין נגובים בידים מסואבות בתרומה אבל לא בקדש אונן

דקישרא במיא אהדוקי מיהדק. ומנגיב דמתניתין הוי משום חלילה כדפירש רש"י והא דלא עביד לריכותא ממנגיב משום דקים ליה (ד) דלא ידעינן מאידך ויש מפרשים דמנגיב

טעמא אחרינא איכא משום שהמים חוזרים ומטמאין ליה ולא סלקא

להו השקה משום מעלה דקדש וקשה למורי דאם כן לרצא הוי שנים עשר ולרבי אילא אחד עשר וי״ל רביעי בקדש לא חשיב ליה או לירוף דאורייתא: אחרונות לקדש ולא לחולין בו'. מימה להר"ר אלחנן דמוכח רב מרי לעיל באידך פירקא (דף יט:) ש"מ חולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמו מדלח קתני להו גבי מעלות כלומר בגדי אוכלי תרומה מדרס לחולין שנעשו על טהרת הקדש בגדי חולין (כ) מדרם לקדש ומאי הוכחא היא דילמא לאו כהדש דמו בעלמה ולענין מעלה זו

לקדש גוור ולא לחולין שנעשו על מהרת הקדש. וקשה לר"י דאמרינן

בפ"ק דנדה (דף 1.) מעת לעת שבנדה לקדש אבל לא לתרומה אי הכי לתנויי גבי מעלות כי קתני מילתא דאית ליה דררא כו' דלית ליה דררא דטומאה דאורייתא לא קתני ומאי קא משני ליה הא גבי בתרייתא חשיב הכא דררא דטומאה דרבנן וההיא דהתם דררא דטומאה דרבנן (ו) ותו קשה מאי שנא הני בתרייתא דהכא דלא הוו לחולין שנעשו על טהרת הקדש והתם מסקינן דמעת לעת אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש

דמיא אקפויי מקפו ליה למנא לא הויא חציצה צריכא רבי אילא למעמיה דאמר רבי אילא א"ר חנינא בר פפא עשר מעלות שנו כאן חמש ראשונות בין לקדש בין לחולין שנעשו על מהרת הקדש אחרונות לקדש אבל לא לחולין שנעשו על מהרת הקדש מ"ם חמש קמייתא דאית להו דררא דמומאה מדאורייתא גזרו בהו רבגן בין לקדש בין לחולין שנעשו על מהרת הקדש בתרייתא דלית להו דררא דמומאה יימדאורייתא גזרו בהו רבנן לקדש לחולין שנעשו על מהרת הקדש לא גזרו בהו רבנן רבא הוו כקדש שכן מתניתין סבירא גבי ה' ראשונות כקדש דמו ואפ"ה לא חשיב אמר מדסיפא הוי משום חציצה רישא לה גבי מעלות ושמא דלא קאמר הש"ס רק לענין הך מעלה לחוד: בתרייתא דלית בהו דררא לאו משום חציצה ורישא היינו מעמא אגזירה שלא יטביל מחטין וצינורות דמומאה דאורייתא בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוֹד י כדתנן יעירוב מקוואות כשפופרת הגוד יכעוביה יכעוביה וכחללה

משום לינורא דעם הארך" שמא זב הוא: בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד. וההיא לאו טבילה היא שאין המים הנכנסין לתוכו חיבור למי המקוה ולא טבלו המחטין אלא במיעוט מים שבכלי ותנן כו' דלאו חיבור הוא: עירוב מקוואום. מקוה חסר בלד מקוה שלם והלינור ביניהן המחברן: אם יש ברוחבו כשפופרת הנוד. כקנה שנותנין בפי הנוד של עור (נ):

אהדוקי מיהדק. וקרוב הוא להיות חולץ: אקפויי מקפי ליה למנא. מליפות ומגביהות אותו: רבי אילא. דאוקיגי טעמא דרישא משום

חלילה: לטעמיה. דאמר עשר מעלות שנו כאן אלו שבין תרומה לקודש ואנן י"א תנן ביה אלא הני תרתי דחד טעמא חשיב להו

כחדה: בין לחולין שנעשו על טהרת

הקדש. אף הן נתעלו יותר מן

התרומה במעלות הללו: דררא

דטומאה דאורייתא. חשש טומאה

דאורייתא. כלי בתוך כלי אי איכא

חלילה טומאה דאורייתא היא. אחוריים

וחוך אף על גב דבכלי שנטמאו אחוריו במשקין דטומאה דרבנן היא

עסקינן מיהו הא דאמור רבנן

משקין מטמאין כלי משום גזרה

למשקה זב וזבה הוא כגון רוקו ומימי רגליו והני מטמאין כלי

מדאורייתא ובטומאה דאורייתא אין

חילוק בכלי שטף בין אחוריים לתוכו

שבכל מקום שטומאה נוגעת בו

נטמא כולו. נושא את המדרם נמי

חשש טומאה דאורייתא היא כדמפרש

בגמראדי מעשה היה שנפלה רצועת

הסנדל לאויר חבית. בגדי אוכלי

תרומה מדרס לקדש שמא ישבה

עליהן אשתו נדה יי חשש טומאה

דאורייתא היא. כלים הנגמרים כו׳

וריב"א היה מפרש דהתם לא מקשה וליתנייה גבי מעלות רק מקמייתא דגבי בתרייתא לא דמו דהתם אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש והכא דוקא לקדש ולא יתכן להר"י דאכתי לא קים ליה בהא כי פריך ליה עד דלמסקנא ועוד כי משני דלא דמי לקמייתא משום דלית דררא דטומאה אכתי תקשי ליה מ"ש דהתם לחולין שנעשו עט"ה והכא דווקא לקדש להכי נראה להר"י לפרש וניתנייה גבי מעלות או קמייתא או בתרייתא ומשני דליכא דררא דטומאה כלל אפילו דרבנן ולא דמי אף לבתרייתא דהא כי מטמינן לה מעת לעת קים לן דטהורה היתה ואל תתמה היכי מסקינן התם אף לחולין כיון דליכא דררא דטומאה כלל לפי שרגילות הוא קצת שנעקר הדם לפני ראייתה לכך גזרו רבנן אף בחולין שנעשו עט״ה ומכל מקום ליח להו דררא דטומאה החם כיון דבשעה דעסקה

בטהרות אז אין שם ספק טומאה ואין לה להניח מלעסוק בטהרות שאינה יודעת מתי תראה אחרי כן: בתרייתא דלית להו דררא דפומאה דאורייתא. מימה להר"י הלי רביעי בקדש דקמני ושלישי במרומה דהוו דאורייתא כדאימת בסוטה פרק כשם (דף כט.) ולקמן " אפרש בע"ה ודלא כפי' רש"י שפירש דהוי דרבנן רביעי בקדש ועוד קשה למורי

דרב נחמן אמר רבה בר אבוה דקתני גבי י"א מעלות לקמייתא כו" אחרונות לקדש דווקא אם כן סבירא ליה כל אלו דבתרייתא לית להו דררא דטומאה דאורייתא ואילו לקמן (דף כד.) שמעינן ליה דצירוף סל הוי דאורייתא דמשני ליה למימרא דרבי חנין כגון שלברו על גבי (ו) קטבליא דאורייתא יש לו חוך מלרף אלמא הוי דאורייתא בכלי שיש לו חוך וחירץ הר"י כיון דלא שייך לחולין לא חשיב ליה דררא דטומאה והיינו שייכות דטומאה:

בעוביה ובחללה. פירש"י שתי אלבעות חוזרות למקומן והקשה ר"ת דתנן "ו ומייתי לה פרק שני דגיטין (דף טו. ושם) ובפרק בתרא דע"ז (דף עב.) הנלוק והקטפרס ומשקה טופח אינן חיבור הא טופח על מנת להטפיח חיבור ואומר ר"ת דבמים סגי בטופח על מנת להטפיח אבל בנקב בעינן ב' אלבעות אך קשה להר"י דתנן בפרק חמישי דפרה [מ"ח] שתי שקתות שבאבן (מי קדש אחת מהם מים שבשניה אינן מקודשות אם היו נקובות זה בחוך זה כשפופרת נוד או שהיו מים לפין על גביו אפי׳ כקליפת השום קדש אחת מהן מים שבשניה מקודשות משמע מדקתני סיפא או שהיו מים נפין על גביו משמע דבכותל בעינן שפופרת הנוד אפי ממים דדוקא בסיפא סגי כקליפת השום ותו תנן במסכת מקואות (פ"יו מ"ט) כותל שבין שתי מקוואות שנסדק לשתי מלטרף לערב אין מלטרף עד שיהא במקום אחד כשפופרת הנוד ר"י אומר חילוף הדברים נפרצו זה לחוך זה על רום כקליפת השום ועל רוחב כשפופרת [הנוד] כלומר שתי אלבעות חוזרות למקומן וכיון דבעינן חלי הנקב מלא מים איכא טפי מטופח על מנת להטפיח ועוד אי מיתניא ההיא דנצוק וקטפרס לענין מקואות מאי האי דקאמר בגיטין (ש) ולענין מקואות ור"י הוא מכלל דמעיקרא לא מיחוקמא לענין מקואות ונראה לר"י דלענין השקה מיתניא דומיא דרישה [מקל] שהוא מלא משקין טמאין כיון שהשיקו למקוה טהורה דברי ר' יהושע וחכ"א עד שיטביל את כולה הנלוק והקטפרס כו׳ ובסוף פרק שמיני דטהרות מיתני׳ אבל לענין מקואות מועיל כדאיתא לעיל (דף יט.) גבי שלש גממיום דטובלין בחחחונה וכי מוקמינן בגיטין [דילמא] לענין מקואות ור"י היא דאמר גוד אחית לא מלי לאוקמי כרבנן דלית להו טופח על מנת להטפיח אפי׳ בגוד אחית וכ״ש בקרקע שוה דלעולם לית להו חיבור עד שיהא כקליפת השום ברוחב שפופרת והכי משמע לישנא דידהו דלעולם לא הוי חיבור ועוד דאיכא למימר לר"י נמי לית ליה רק היכא דשייך גוד אחית אבל בקרקע שוה לא אמרינן ולעיל (דף יט: בד"ה במחסונה) פירשתי דנקט ובאמצעית ארבעים לרבותא דר"י דאע"ג איכא מ' סאה באמצעית אין טובלין בעליונה אי נמי רבותא דחכמים דאפי׳ הכי קתני (י) סיפא בתוספתא וחכ״א אין מטבילין אלא באמצעית אך תימה להר״ר אלחנן דסברא הפוכה דגבי השקה חזינן דקטפרס אינו חיבור בההיא דנצוק וקטפרס ולענין מקואות מהני כדאיתא לעיל גבי שלשה גממיות (שם) דטובלין בתחתונה דהוי חבור ואלו טופח על מנת להטפיח מהני לענין השקה ולענין מקואות בעינן מים לפין על גביו וחירך הר"י דטומאה וטהרה והשקה הלכתא גמירי לה ולא בסברא חליא מילחא ועוד קשיא לו דגבי טופח על מנת להטפיח הוי חיבור להשקה ובמקואות בעינן מים לפין וכי קאמרינן דילמא לענין מקואות קאמר רולה לומר דלגבי השקה לא הוי חיבור ויש לומר דהוא הדין להשקה במקום דאיכא למימר גוד אחית הוי חיבור לרבי יהודה והא דנקט מקואות משום דאיירי ביה נקטיה ומיהו יש לחלק מעיקרא וליישב כל המשניות דבקרקע שוה היכא דליכא כותל כלל סגי בטופח על מנת להטפיח והיכא דאיכא נקב בכותל בעינן כרוחב שפופרת הנוד ועל גבי כותל סגי כקליפת השום ועל רוחב כשפופרת הנוד: [וע' תוס' יבמות טו. ד"ה עירוב]:

הגהות הב״ח

(h) גם' משום דקיטרא אהדוקי כל"ל ותיבת במיא נמחק: (3) שם כשפופרת הנוד ותגן עירוב: (ג) רש"י ד"ה עירוב וכו' המחברן הס"ד ואח"כ מה"ד אם יש וכו' של עור בחללה ועוביה והד"ח: (ד) תום' ד"ה דקיטרא וכו׳ דקים ליה דחדא וכו׳ דקים ליה דחדא ידעינן מאידך: (ה) ד"ה אחרונות וכו׳ הקדש בגדי אוכלי חולין שנעשו עטה"ק מדרס לקדש ומאי הוכחה: (ו) ד"ה נתרייתא וכו׳ דרבנן היא ותו קשה וכו׳ דלית ליה דררא דטומאה: (1) ד"ה בתרייתא וכו' על גבי :לאורייתא קרטבלא (ח) ד"ה כעוביה וכו׳ שתי שקתות שבאבן אחת קדש אחת מהס המים שבשניה לינן מקודשין ואם היו וכו' המים לפין וכו' וכו׳ המים לפין וכו׳ וקדש אחת מהן המים שבשניהם מקודשים מדקתני סיפא או שהיו המים כל"ל ותיבת משמע נמחק: (ט) בא"ד וכיון דבעינן רוחב הנקב מלח מים וכו' דקחמר בגיטין במסקנא דילמא לעניו מקוואות: (י) בא"ד קתני בסיפא נתוספתא וכו' דסברא הפוכה היא דגבי:

מוסף רש"י

עירוב מקואות. מקוה מסר שבלד מקוה שלם ומתערבים המים דרך חרין ונקב ושיעור הנקב ללרף המחואות ולהכשיר החסר. מתוחות הטפשת המטר, כשפופרת הגוד. קנה שנותנים גפי הנוד שיהא שיעור חלל החריץ כעוביה וכחללה של שפופרת, דהיינו כשתי אצבעות חוזרות למקומן. מתהפכות בחלל הנקב בריוח (יבמות טו.).

ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה נמצאו מעלות הללו לר׳ אילא דמשוי להו

א) נראה דל"ל לטעמיה דאמר דעשר מעלות שנו כאן ששם שתיהן וכו'. ב) ל"ל ואחר זה כלים הנגמרים כו'.